СЭЛЭНГЭ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ГАЗАР

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД АЙМГИЙН ЗАСАГ АРГАТАЙ БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

2024 он

МОНГОЛ УЛСЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД, СЭЛЭНГЭАЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХООРОНД БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭ-2024

№	Гэрээний заалт	Агуулга	Зарцуулсан хөрөнгө	Шалгуур үзүүлэлт	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /Хүрээгүй бол тайлбар/
ГУРАВ. ЗАСАГ ДАРГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ						
1	3.1	Хэрэгжүүлэгч нь Эрүүл мэндийн тухай хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Монгол Улсын 2021-2025 оны хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны		Тогтоол, тушаал, зөвлөмж, үүрэг даалгаврын хэрэгжилт	Засгийн газрын тогтоол, сайдын тушаал, зөвлөмж, чиглэл, үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлж ажилласан байна.	"Цахим эрүүл мэнд" төслийн хүрээнд аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Мандал сумын Нэгдсэн эмнэлэг "E-Health" программыг нэвтрүүлснээр амбулаторийн цахим бүртгэл, үзлэгийн кабинетууд болон тасгууд, лаборатори хоорондоо цахимаар холбогдон оношилгоо, үзлэгийн дугаар авах, шинжилгээнд илгээх, хариу авах, яаралтай тусламжийг эрэмбэлэн цаг алдалгүй оношилгоо шинжилгээнд илгээх, хариуг хүргэх ажлууд шуурхай болсон. 2023 оны байдлаар 316506 иргэн цаг бүртгүүлэн, 238193 иргэнд үйлчилгээ үзүүлэн, и-монголиагаас 606 иргэн, утсаар 3833 хүн цаг аван үйлчилгээнд хамрагдсан байна. **Биелэлт 100%**

		хөтөлбөр, Монгол Улсын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөө, эрүүл мэндийн чиглэлээрх арга хэмжээний төлөвлөгөө зэрэгт тусгагдсан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн гэрээний үр дүнг Захиалагчийн өмнө хариуцна.				
2	3.2	Улс орон даяар зохион байгуулж байгаа “ Урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг”-т өөрийн харъяа нутаг дэвсгэрийн хүн амыг насны бүлгээр хамруулж, урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэгт ажил олгогёид болон салыар дундын хамтын ажиллагаг өрнүүлж хамрагдалтыг 70-	**Улсын төсөв**	Тогтоол, тушаал, зөвлөмж, үүрэг даалгаврын хэрэгжилт	Засгийн газрын тогтоол, сайдын тушаал, зөвлөмж, чиглэл, үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлж ажилласан байна.	Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 139 дугаар тушаал, аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/229 захирамжийн дагуу “Хүн амын нас хүйс, эрсдэлд суурилсан халдварт болон халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг, оношилгоо шинжилгээ”-ний 6 багц үзлэгийг анхан болон лавлагаа шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад аймгийн хэмжээний 107889 иргэнд зохион байгуулахаар аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Мандал сумын Нэгдсэн эмнэлэгт тус тус Эрүүл мэндийг дэмжих төвийг 2022 онд байгуулсан. Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд хүн амыг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд

		аас доошгүй хувьд хүргэнэ				44795 иргэн хамрагдсан бөгөөд хамралтын хувь 41.9 хувь байна. Үүнд: 0-17 насны хүүхдийн эрт илрүүлэгт 30402 буюу 80.9 хувь 18-аас дээш насны насанд хүрэгчийн эрт илрүүлгийн багцад 14393 буюу 20,8 хувь тус тус хамрагдсан байна. **Биелэлт 100%**
3	3.3.	Төрийн албаны тухай хуулийн 53 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2020 оны 2016 дугаар тогтоолын дагуу харъяалах Эрүүл мэндийн байгууллагуудын дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг Стратеги төлөвлөгөө батлуулан хэрэгжилтийг хангахад дэмжлэг үзүүлж, хяналт тавьж ажиллана.	**Улсын төсөв**	Хамтран ажилласан байгууллагын тоо	Салбар дундын хамтын ажиллагаа нэмэгдэнэ.	Сэлэнгэ аймгийн эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэх дунд хугацааны стратегийг 6 чиглэлийн 218 зүйл заалтыг дэвшүүлэн хэрэгжүүлж хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. **биелэлт 80%**
4	3.4.	Харъялах нутаг	**Улсын**	Хамтран	Албан хаагчид	Эрүүлийн мэндийн тухай хуулийн

		дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын удирдах ажилтанг хууль журмын дагуу сонгон шалгаруулалтаар томилж, хүний нөөцийн тогтвортой байдлыг хангана.	**төсөв**	ажилласан байгууллагын тоо	тогтвор суурьшилтай ажиллана.	11.3 дахь заалтын дагуу Хушаат сумын эрүүл мэндийн төв, Хэрх тосгоны эрүүл мэндийн төвийн дарга нар орон нутгийн сонгуульд нэр дэвших, Сант сумын эрүүл мэндийн төв, Орхон сумын эрүүл мэндийн төв, Орхонтуул сумын эрүүл мэндийн төв, Рашаант тосгоны эрүүл мэндийн төв, Цагааннуур сумын эрүүл мэндийн төв, Түнхэл тосгоны эрүүл мэндийн төв нийт 8 эрүүл мэндийн төвийн даргыг харъяалах сумдын Засаг дарга нараас ирсэн хүсэлтийн дагуу зөвшилцсөн байна. **Биелэлт 100%**
5	3.5	Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 20.1.18, 21.1.16 дахь заалтын дагуу төрийн өмчит эрүүл мэндийн байгууллагын барилга байгууламж, ашиглалт засвар үйлчилгээний ажлын санхүүжилтийг	**Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт 6,5 тэрбум төгрөг**	Хууль, тогтоол, тушаал, зөвлөмж, үүрэг даалгаврын хэрэгжилт	Хууль, Засгийн газрын тогтоол, сайдын тушаал, зөвлөмж, чиглэл, үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлж ажилласан байна.	Улсын төсвийн 3,8 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт "Нэгдсэн эмнэлгийн цэвэр, бохир усны шугам хоолой, халаалтын шугам, агааржуулалтын хоолойг шинэчлэх" засварын хийгдэхээр зураг төсөв хийгдэж төлөвлөгдсөн байсан. Уг засварын ажлын 2,8 тэрбум төгрөг нь 2023 оны төсөвт тусгагдсан бөгөөд уг засварын ажил 2023 он, 2024 онуудад он дамжин хийгдсэн. Орон нутгийн 965,400,000 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалтаар

		бүрэн шийдвэрлэж ажиллана				Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн дотрын тасаг, мэдрэлийн тасаг, хүүхдийн тасаг, уламжлалтын тасгийн их засварын ажил хийгдэж, ажлын явц 25 хувьтай байна. Улсын төсвийн 608,500,000 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалтаар Жавхлант сумын Эрүүл мэндийн төвийн 5 ортой эмнэлгийн өргөтгөлийг барьж, улсын комисс хүлээн авч бүрэн ашиглалтад оруулсан. Орон нутгийн 55 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Орхонтуул сумын эрүүл мэндийн төв, Рашаант тосгоны эрүүл мэндийн төвүүдийн барилгын дээврийн их засварын ажил хийгдэж бүрэн ашиглалтад орсон байна. Орон нутгийн 1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар, Сүхбаатар сумын 5-р багт Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн шинэ барилга барих ажил, Орон нутгийн 173 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Сүхбаатар сумын 4-р багт өрхийн эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилга барих ажил, 60 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Хушаат сумын эрүүл мэндийн төвд

						эмийн сангийн барилгын ажил хийгдэх бөгөөд сонгон шалгаруулалтын шатандаа явж байна. Цагааннуур сумын эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилгын ажлыг "Девсофт" ХХК нь гүйцэтгэгчээр шалгарч ашиглалтад бүрэн оруулсан байна. Эрүүл мэндийн яаманд 2023 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдөр Бугант тосгонд 10 ортой эрүүл мэндийн төв, Мандал суманд 50 ортой хүүхдийн эмнэлэг, Алтанбулаг суманд 15 ортой эрүүл мэндийн төвийн барилга, Зүүнбүрэн суманд 10 ортой эрүүл мэндийн төвийн барилга, Сүхбаатар суманд Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилгуудыг нэг маягийн зураг төсөл боловсруулахаар ажлын даалгавар хүргүүлэн ажилласан. Сүхбаатар сумын өрхийн эрүүл мэндийн төвийн нэг маягийн загвараар барилгыг барьж эхэлсэн. **Биелэлт 100%**
6	3.6.	Эрүүл мэндийн байгууллагын барилгыг шинээр ашиглалтад оруулсан тохиолдолд хуучин барилгыг эрүүл мэндийн	**Улсын төсөв 608,500,000 сая төгрөг**	Тогтоол, тушаал, зөвлөмж, үүрэг даалгаврын Х эрэгжилт	Засгийн газрын тогтоол, сайдын тушаал, зөвлөмж, чиглэл, үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлж	Жавхлант сумын Эрүүл мэндийн төвийн 5 ортой эмнэлгийн өргөтгөлийг улсын төсвийн санхүүжилтээр 608,500,000 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалтаар барьж, улсын комисс хүлээн авч бүрэн ашиглалтад оруулсан бөгөөд энэ нь эмнэлгийн өргөтгөлийн хэсэг

		үйлчилгээнд ашиглахгүй			ажилласан байна.	болж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх амбулаторийн хэсгийн шүдний кабинет, сэргээн засах, лабораторийн хэсгийг шинээр ашиглалатад оруулсан. **Биелэлт 100%**
7	3.7.	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой үүссэн өөр, авлагыг барагдуулан шинээр өр үүсгэхгүй	**Улсын төсөв**	Тогтоол, тушаал, зөвлөмж, үүрэг даалгаврын хэрэгжилт	Засгийн газрын тогтоол, сайдын тушаал, зөвлөмж, чиглэл, үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлж ажилласан байна	Эрүүл мэндийн салбар 2024 оны 12 сарын 31 байдлаар 2.8 тэрбум төгрөгийн өглөгтэй, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 1,1 тэрбум төгрөгийн авлагатай. Биелэлт 80%
8	3.8.	Орон нутагт эмнэлгийн тоног төхөөрөмж худалдан авах ажиллагааг холбогдох хуулийн хүрээнд чанартай зохион байгуулна	**512 сая**	Тоног төхөөрөмжийн хангалт	Тоног төхөөрмжийн хангалт нэмэгдсэн байна	Сэлэнгэ аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2023 оны 12 дугаар сарын 04-ны өдрийн 142 дугаар тогтоолоор эмнэлгийн тоног төхөөрөмж худалдан авахаар 5 төсөл арга хэмжээний 512 сая төгрөгийг төсөвлөснөөс 3 төсөл арга хэмжээнд Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах хуулийн дагуу орон нутгийн худалдан авах ажиллагааны газарт тендер зарлагдан 100%-ийн хэрэгжилттэй байна. **Биелэлт 100%**

9	3.9	Эрүүл мэндийн даатгалын хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх ядуу, эмзэг бүлгийн иргэд, малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, их дээд сургууль_, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийн суралцагчдын хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх энэ чиглэлээр орон нутгийн удирдлаг, иргэдтэй хамтран ажиллах эрүүл мэндийн даатгалын талаар мэдээлэл сурталчилгааны ажил тогтмол зохион байгуулна.	**Улсын төсөв**	Сургалтыг тасралтгүй зохион байгуулах		Эрүүл мэндийн даатгалын ач холбогдлыг сурталчлах, хамралтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор иргэдэд эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлээ И-БАРИМТ аппликэйшнээр хэрхэн шалгах төлөх талаарх мэдээллийг хэлтсийн нүүр номын хуудсаар дамжуулан хүргэж байна. Мөн хэлтэс дээр биечлэн ирж болон утсаар зөвлөгөө авсан 156 иргэнд шимтгэлээ И-БАРИМТ аппликэйшнээр хэрхэн шалгах төлөх талаарх мэдээллийг хүргэж газар дээр нь шимтгэлийг төлүүлсэн байна. Гэрээт эрүүл мэндийн байгууллагууд мөн аппликэйшн ашиглаж шимтгэл төлөх тал дээр иргэд даатгуулагчдад зөвлөгөө өгч ажиллаж байна. Нээлттэй хаалганы өдрийг нийгмийн даатгалын хэлтэстэй хамтран зохион байгуулж эрүүл мэндийн даатгалтай холбоотой асуудлаар иргэдийн сонирхсон асуултанд хариулж 52 иргэнд зөвлөгөө өгсөн. Салбарын хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийг сурталчлах, даатгалын орлого хамралтыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн ажлын хүрээнд сумын засаг даргын тамгын газрын баг хамт олны хамт

						1,6-р багийн ахмадын өдөрлөгт оролцон нийт 40 гаруй иргэн, стандарт хэмжил зүйн хэлтсийн 15 ажилтанд эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээ, шимтгэл төлөлтийн талаар мэдээлэл өгч ажилласан. 1180 ширхэг хэвлэмэл хуудсыг гэрээт эрүүл мэндийн байгууллагуудаар тарааж иргэд даатгуулагчдад сурталчилгааны хэвлэмэл хуудсыг ашиглаж мэдээ мэдээлэл өгч ажилласан. **Биелэлт -92,1%**
3.10 Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр						
	3.10.1	Засгийн газрын 2023 оны 322 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Эрүүл шүд” арга хэмжээг орон нутагт зохион байгуулж, амны хөндийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг өргөжүүлэн ялан гуяа сумын эрүүл мэндийн төвд амны хөндийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгэг өргөжүүлэн амны хөндийн үзлэг	Улсын төсөв	Амны хөндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан хүүхдийн тоо, эрүүлжүүлэлтийн хувь	Амны хөндийн эрүүл мэндийн боловсрол сайжирсан байна.	1.Иргэдэд хүртээмжтэй эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх зорилгоор Алтанбулаг, Баянгол, Цагааннуур, Шаамар сум, Хэрх, Түнхэл тосгоны эрүүл мэндийн төвүүдэд шүдний кабинетыг байгуулан ажиллаж байна. 2.Мандал сумын 9-12 насны 80 гаруй хүүхдүүдийн шүдийг 100% эрүүлжүүлж, сургуулийн эмч нар хүүхдүүдээ бэлтгэсний үндсэн дээр Шүд угаалтын аварга шалгаруулах тэмцээнийг зохион байгуулсан. 3.Сүхбаатар сумын ЗДТГ-тай хамтран “Эрүүл ирээдүй” уриан дор Амны хөндийн эрүүл мэндийн чиглэлээр цэцэрлэгийн эрхлэгч,

		оношлогоо, эмчилгээний явуулын баг ажилуулна.				эмч нарын нийт 18, эрүүл мэндийн байгууллагын 18, нийтдээ 36 сургагч багш бэлтгэж, багш нар 9 цэцэрлэгийн 600 гаруй эцэг эх, асран хамгаалагч нарт Хүүхдийн амны хөндийн эрүүл ахуйн зөвлөгөө, сүүн шүдний арчилгаа зэрэг мэдээлэл өгч шүд угаалтын макет, үзүүлэнгээр хангаж ажиллалаа. 4. “Эрүүл насжилт” сургалтын агуулгад Ахмад настны амны хөндийн эрүүл мэнд, хиймэл шүдний талаарх зөвлөгөө мэдээллийг тусган 300 гаруй настанд мэдээлэл өгч ажиллав. 5. Хилийн цэргийн 0101-р ангийн албан хаагчдад эрүүл шүдний талаарх сургалтыг зохион байгуулж, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан. 6. Дээрх амны хөндийн эрүүл мэндийн нөлөөллийн ажил, мэдээ, мэдээллийг цахим орчинд Эрүүл мэндийн газрын албан ёсны хуудсаар дамжуулан сурталчилж 10589 гаруй үзэлт, 1802 гаруй таалагдсан сэтгэгдэл авсан байна. Үр дүн: 1. Шүд цоорох өвчний хүндрэлээс сэргийлж цаг алдалгүй эмчилгээнд хамрагдаж байна. 2. Хүүхдүүдийн амны эрүүл

						мэндийн боловсрол нэмэгдэж байна. **Биелэлт 100%**
	3.10.2	Засгийн газрын 2023 оны 321 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Иргэний эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх" арга хэмжээг орон нутгийн түвшинд бусад салбар нэгжийн оролцоог хангаан зохион байгуулж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	Улсын төсөв	Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх	Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсрол дээшилсэн байна	Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ, Сэлэнгэ аймгийн БШУГ-тай хамтран "Өсвөр насныхны эрүүл мэнд ба бидний оролцоо" сэдвээр Сүхбаатар сумын Ерөнхий боловсролын 1-6-р сургууль, Спорт сургууль, ХААИС-ийн харьяа Сэлэнгэ аймаг дахь Политехникийн коллежийн 54 сурагчдыг үе тэнгийнхнийгээ сургах сурагч багшаар бэлтгэлээ. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөл, Хүүхдийн зөвлөл, Эрүүл мэндийн газар, Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын газар, Боловсрол, шинжлэх ухааны газар, "Хамтдаа" ТББ-ууд хамтран "Бэлгийн цогц боловсрол, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, хорт зуршлаас татгалзая" сэдвийн хүрээнд Сүхбаатар, Мандал сум, Түнхэл, Хэрх тосгоны Е...Б...С....-ын сурагч, багш нарыг үе тэнгийн сургагч багш бэлтгэх сургалтад нийт 64 хүнийг бэлтгэн сертификаттай болгосон. Өсвөрийн сургагч багшаар бэлтгэгдсэн багш сурагчид өөрсдийн сургуулийн үе тэнгийн сурагчиддаа өсвөр насны хүүхдийн бэлгийн цогц боловсрол,

						нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, зөв хооллолт, өсвөр үеийг цахим халдлага, хүчирхийлэл, ялгаварлан гадуурхах, дээрэлхэх, мансуурах, стресс менежментийн талаар нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулж нийт 1000 гаруй хүүхдүүдийг хамруулсан. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, Онцгой байдлын газрын ажилтан албан хаагч нарын нийт 100 гаруй хүнд нөхөн үржихүй эрүүл мэнд, бэлгийн замаар дамжих халдварын талаар танхимын сургалтыг зохион байгуулсан. Мөн бусад ахмад настан, бусад албан байгууллагын албан хаагч, иргэдэд тухайн чиглэлийн дагуу нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн боловсрол дээшлүүлэх сургалт, нөлөөллийн ажил үйлчилгээг нийт 2500 гаруй хүнд хүргэсэн Аймгийн Засаг даргын Тамгийн газрын Цэргийн штабтай хамтран хугацаат цэргийн татлагын 1 дүгээр ээлжинд эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд хамрагдаж байгаа нийт 782 цэргийн насны залуучуудад нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, бэлгийн замаар дамжих халдвар, хорт зуршил, электрон тамхины сөрөг тал сэдвүүдээр

						мэдээлэл сургалтыг зохион байгуулж ажилласан. Сүхбаатар сумын Засаг даргын Тамгийн газартай хамтран "Алсын хараа - 2050" урт хугацааны хөгжлийн хөтөлбөр, "Нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих жил"-ийн хүрээнд "Эрүүл насжилт" сургагч багш бэлтгэх сургалт нийт 293 ахмадад зохион байгуулж, гэрийн асаргаа сувилгаа шаардлагатай 80 ахмадуудад хүрч үйлчлэн ажиллаа. Чихрийн шижин өвчтэй хүмүүсийн амьдралын хэв маягыг судлан, шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, шинэлэг мэдээ, мэдээллээр хангах, ЧШӨ-ний талаархи мэдлэг олгох, сэргийлж болох эрдлээс ард иргэдийг урьдчилан сэргийлэх зорилготой хагас өдрийн танхимын сургалтыг Эрүүл мэндийн газрын даргын А/38 дугаар тушаалын дагуу Шаамар, Цагааннуур суманд 2024 оны 6,8 дугаар сард зохион байгууллаа. Шаамар, Цагааннуур суманд амьдардаг ЧШӨ-тэй болон эрсдэл бүхий 110 гаруй иргэнд халдварт бус өвчний чиглэлээр тулгамдаж буй асуудал, эрүүл мэндийн боловсрол олгож, нийгэм – сэтгэл зүйн асуудлаар мэдээлэл, зөвлөгөө өгч, эрүүл зохистой хоолоор

						үйлчилж ажиллалаа. Нийт ард иргэдэд сургалтын талаархи мэдээлэл өгч, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх сурталчилгааг өрнүүлж Эрүүл мэндийн газрын цахим хуудсанд байршуулан ажилласнаар 1 өдрийн дотор 1900 хүн үзэж, 60 таалагдсан сэтгэгдэл, 31 удаа хуваалцсан үр дүнтэй байна. Үр дүн: Иргэдийн халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх мэдлэг, хандлага сайжирсан байна **Биелэлт 100%**
	3.10.3	Хэрэгжилтийн хугацаа дуусч буй дараах арга хэмжээний хэрэгжилтийг эрчимжүүлнэ. Үүнд: Эрүүл идэвхтэй амьдрал; Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл Хавдрын эсрэг; Харшлаас	**Улсын төсөв**	Аймгийн хэмжээнд дээрх арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулах төлөвлөгөө боловсруулж 40 хүртэл хувийг зохион байгуулсан байна.	-Эрүүл идэвхтэй амьдралын хэв маягийг төлөвшиж "Эрүүл идэвхтэй амьдрал", "Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд", "Хавдрын эсрэг", "Харшлаас сэргийлэх", "Эрүүл чийрэг эр хүн,	Эрүүл идэвхтэй амьдралын хэв маягийг төлөвшиж "("Эрүүл идэвхтэй амьдрал", "Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд", "Хавдрын эсрэг", "Харшлаас сэргийлэх", "Эрүүл чийрэг эр хүн", "Халдварт өвчинтэй тэмцэх сэргийлэх", Орчны эрүүл мэнд болон бусад)- арга хэмжээнүүдийн хүрээнд 272 арга хэмжээ төлөвлөснөөс энэ жил 252 арга хэмжээг 92,6%-тай хэрэгжүүлсэн байна. **Биелэлт 92,6%**

		сэргийлэх Эрүүл чийрэг эр хүн; Элэг бүтэн Монгол; Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх; Орчны эрүүл мэнд			Халдварт өвчинтэй тэмцэх, Орчны эрүүл мэнд арга хэмжээнүүд зохион байгуулагдсан байна	
	3.10.4	Нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах чиглэлээр нийтийг хамарсан арга хэмжээнд аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэнийг өргөнөөр татан оролцуулах арга хэмжээг орон нутагтаа зохион байгуулна.	Улсын төсөв	Уулзалт, хэлэлцүүлэг, сургалт, арга хэмжээ зохион байгуулсан тоо	Арга хэмжээ зохион байгуулагдаж, хамтын ажиллагааг хангасан байна.	“Эрүүл зөв амьдрал” жижиг төвүүд ажиллуулах боломжийг төр, хувийн хэвшлийн оролцоотойгоор хангах хүрээнд 2021-2024 онуудад Мандал, Сүхбаатар, Баянгол суманд “Эгшиглэнт аяз”, “Сэлэнгэд амьдрах сайхан” зэрэг нийтийн бүжгийн 4 клуб, Сүхбаатар, Мандал, Сайхан, Баянгол, Цагааннуур сумдад 8 фитнесс клуб, иогийн 4 клуб, спорт болон цэнгээнт бүжгийн 4 клуб, спиннингийн 5 клуб тус тус үйл ажиллагаа нь тогтмол явагдаж байна. Нийт сумдад сумын Соёлын төв болон ахмадын хороог түшиглэн Нийтийн болон шугаман бүжиг, хийн дасгалын хичээлүүдийг иргэдэд зааж, хөдөлгөөн эрүүл мэндийг сурталчилж байна. Мөн аймгийн хэмжээнд дугуйн клуб 2, алхалтын 1, дартс болон

					теннисний спортын клубууд ажиллахаас гадна сагсан бөмбөгийн залуучуудын нэгдэл улирал бүр тэмцээн, уралдааныг зохион байгуулж хэвшсэн. Эрүүл хооллолтын чиглэлээр “Манду Сэлэнгэ” эрүүл хооллолтын төв тогтмол үйл ажиллагаа явуулахаас гадна бүх шатны Эрүүл мэндийн байгууллагууд жил бүр “Давсны хэрэглээг бууруулъя аян”, “Чихрийн шижин өвчнөөс сэргийлье танхимын сургалт”, “Эрүүл зохистой хооллолтын талаарх цахим зөвлөгөө”, “Настны эрүүл мэнд – зохистой хооллолт” зэрэг ажлуудыг өрнүүлэн ард иргэдэд эрүүл хүнс, зохистой хооллолтыг сурталчлан ажиллаж байна. НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын Сэлэнгэ орон нутгийн хөтөлбөрийн дэмжлэгтэйгээр тохижуулсан "Өсвөр үеийнхэнд эрүүл мэндийн боловсрол олгох кабинет"-д Шаамар, Алтанбулаг, Сүхбаатар сумын ЕБС-ийн 300 гаруй сурагч хуваарийн дагуу хүрэлцэн ирж “Эрүүл хооллолт, дасгал хөдөлгөөн, эмнэлгийн яаралтай тусламж, сэтгэл гутралаас сэргийлэх, насны онцлог, бэлгийн боловсрол” зэрэг сэдвээр үе

						тэнгийн сургагчаар бэлтгэгдлээ. **Биелэлт 100%**
	3.10.5	Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр ажиллах хүний нөөцийг орон нутагтаа бүрдүүлэх, энэ чиглэлээр хүний нөөцийг чадавхжуулах, шаардлагатай мэргэжилтнийг улсын төсөвийн санхүүжилт (төрийн сан)-аар сургалтад хамруулан гэрээ байгуулж ажиллана.	**Улсын төсөв**			2024 онд дурангийн сувилахуй, чихрийн шижингийн сувилахуй, эрчимт эмчилгээний сувилагч тусгай мэргэжилтний төрөлжсөн мэргэшил олгох сургалтад нийт 3 сувилагч, тусгай мэргэжилтэн, дотор судлал, яаралтай тусламж судлалын үндсэн мэргэшил олгох сургалтад 3 их эмч, төрийн сангийн санхүүжилтээр үндсэн мэргэшил олгох сургалтад нийт 6 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн төрийн сангийн санхүүжилтээр сургаж байна. **Биелэлт 100%**
	3.10.6	Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой				Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны 04 дүгээр сарын 19-ны өдрийн "Цар

		байдал, халдварт өвчний дэгдэлт, цар тахлын үеийн Эрүүл мэндийн байгууллагын тогтвортой байдлын төлөвлөгөөг орон нутгийн түвшинд батлан хэрэгжүүлнэ.				тахлын дараах эрүүл мэндийн салбарын тогтвортой байдлыг хангах арга хэмжээний төлөвлөгөө /2024-2027/ батлах тухай" А/180 тоот тушаалын дагуу хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. 2024 оны 8 дугаар сард "Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, халдварт өвчний дэгдэлт, цар тахлын үеийн Эрүүл мэндийн байгууллагын тогтвортой байдлын төлөвлөгөө"-г батлах хэлэлцүүлэг, сургалтад Хөвсгөл аймагт Төвийн бүсийн аймгууд буюу Дархан-Уул, Хөвсгөл, Орхон, Булган, Сэлэнгэ аймгийн ЗДТГ, эрүүл мэндийн газар, онцгой байдал, аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн холбогдох удирдлага мэргэжилтнүүд хамрагдан холбогдох саналаа өгч ажилласан байна. Биелэлт 100%
	3.10.7	Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байгаа сүрьеэ, бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчнийг тандах, илрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт зорилтот бүлгийг	Улсын төсөв	Төр болон төрийн бус байгууллагатай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, илрүүлэг үзлэгийг нэмэгдүүлэх	Төр болон төрийн бус байгууллагын албан хаагч, ажилтан, зорилтод бүлгийн иргэдийг БЗДХ илрүүлэх үзлэг шинжилгээнд хамруулж,	Аймгийн хэмжээнд сүрьеэ өвчний шинэ тохиолдол 2024 оны 11-р сарын байдлаар 86 буюу 10000 хүн амд 7,8 байна. Энэ нь мөн оны мөн үеэс 0,3 промиллоор өссөн үзүүлэлттэй байна. Монгол улсын Засгийн газрын 2017 оны 24 дүгээр тогтоол, Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны "Сүрьеэгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх журам, заавар батлах тухай" А/30, Эрүүл мэндийн

		хамруулах арга хэмжээг төрийн болон төрийн бус байгууллага, ажил олгогчидтой хамтран зохион байгуулж, халдвартай иргэдийг эмчилгээнд бүрэн хамруулж, эмчилгээний үр дүнг тооцон Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэнэ.			илэрсэн өвчлөлийг эмчилгээ хяналтанд авч эрүүлжүүлсэн байна.	газрын даргын 2022 оны А/17, А/20, А/24, А/29 тоот тушаалуудын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор "Уушгины эмгэг илрүүлэх хиймэл оюун ухаанд суурилсан үзлэг"-ийг 12 сум, тосгонд зохион байгуулсан. Тус үзлэгт нийт 4054 эрсдэлт бүлэг болон хавьтлын иргэд хамрагдаж, рентген зурагт өөрчлөлттэй 350 хүн илэрч, 130 хүнээс цэрний шинжилгээ авч сүрьеэгийн шинэ тохиолдол 3-ийг илрүүлээд байна. .Аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 120 дугаар тогтоол "Сүрьеэгүй Сэлэнгэ -2" арга хэмжээний хэрэгжилтийн хүрээнд орон нутгийн удирдлага, багийн дарга, нийгмийн ажилтан, асуудал хариуцсан мэргэжилтнүүдэд "Сүрьеэ өвчин ба нийгмийн эрүүл мэнд" сэдэвт сургалт зохион байгууллаа. Сургалтанд Сайхан сумын Засаг даргын тамгын газрын 8, Орхон сумын Засаг даргын тамгын газрын 9, Сант сумын Засаг даргын тамгын газрын 9, Баруунбүрэн сумын Засаг даргын тамгын газрын 19, Номгон тосгоны Эрүүл мэндийн төвийн 10, Бугант тосгоны Захирагчийн албаны 8, Ерөө сумын Засаг даргын тамгын газрын 15, Жавхлант сумын Засаг даргын тамгын газрын 14 мэргэжилтэн,

						ажилтан нар буюу нийт 92 албан хаагч хамрагдсан байна. 2024 оны 11 дүгээр сарын байдлаар 10,000 хүн амд трихомониаз 7.1, заг хүйтэн 3.4, тэмбүү 4.2 промилл байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал заг хүйтэн 0.6, трихомониаз 1.3 промил, тэмбүү 1.3 промиллоор тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна. Бэлгийн замаар дамжих халдварын кабинетын нийт үзлэгийн 64,4% урьдчилсан сэргийлэх эрт илрүүлэг, эмчилгээний хяналт 55% байна. БЗДХ-ын кабинетын үзлэг, шинжилгээнд 49-р долоо хоногийн байдлаар үзлэг – 7527, ийлдэс судлалын шинжилгээ – 7887 байгаагаас тэмбүү – 64, заг хүйтэн – 44, трихомониаз – 86 тус тус бүртгэгдсэн байна. Хүн амын нас хүйс, эрсдэлт суурилсан халдварт болон халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг оношилгоонд 2024 оны 11 сарын байдлаар нийт 7243 хүн ХДХВ/ДОХ, тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан байна. НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын Сэлэнгэ орон нутгийн хөтөлбөр, Боловсрол Шинжлэх Ухааны Газар, Хүүхэд, гэр

						бүлийн хөгжил, хамгааллын газартай хамтран өсвөр насны хүүхдийн чиглэсэн бэлгийн цогц боловсрол, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд сэдвээр шат дараатай сургалт, нөлөөллийн ажлыг 9 удаа зохион байгуулж 1240 гаруй хүүхэд хамрагдсан. Бэлгийн Замаар дамжих халдварын оношилгооны чадавхыг сайжруулах хүрээнд аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн молекул биологийн лабораторид 7 болон 14 вирусийн шалтгаанаар үүсгэгддэг бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчнийг оношлох бэлтгэл ажлыг хийж байна. Шээс бэлгийн замаар дамжих халдварыг 14 үүсгэгчээр илрүүлэх ПГУ-ын шинжилгээ, бэлгийн замаар дамжих үндсэн 7 халдварын шинжилгээг тус, тус 100 хүнд хийсэн. Шээс бэлгийн замаар дамжих халдварыг 7 үүсгэгчээр илрүүлэх ПГУ-ын шинжилгээг 210 хүнд хийсэн. Бэлгийн замаар дамжих халдварын 7 болон 14 халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгсөн иргэдийн 74,5% нь эерэг гарсан бөгөөд үүнээс хоёр буюу хавсарсан халдвартай хүн 30%, гурав төрлийн үүсгэгч илэрсэн

						хүн 24,3%, дөрвөн төрлийн үүсгэгч илэрсэн хүн 5,8%, таван төрлийн үүсгэгч илэрсэн хүн 3,1% байна. Шинжилгээнд өөрчлөлттэй илэрсэн иргэдийг эмчилгээ хяналтад авч эрүүлжүүлж байна. Үр дүн: Иргэд, албан хаагч, ажилтны бэлгийн замаар дамжих халдварын, мэдлэг хандлага сайжирснаар, тус өвчний эсрэг оношилгоо, шинжилгээний хамралт нэмэгдэж, эрт үед эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг авч хяналтанд хамрагдсан байна. **Биелэлт 100%**
	3.10.8	Сэтгэцийн эрүүл мэнд, ялангуяа хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд сэтгэлзүйн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах, архи, тамхи, утаат болон электрон тамхи, мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт	Улсын төсөв	Салбар дундын хамтын ажиллагааг хангах	Салбар дундын хамтын ажиллагаа сайжирсан байна.	Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ, Сэлэнгэ аймгийн БШУГ-тай хамтран "Өсвөр насныхны эрүүл мэнд ба бидний оролцоо" сэдвээр Сүхбаатар сумын Ерөнхий боловсролын 1-6-р сургууль, Спорт сургууль, ХААИС-ийн харьяа Сэлэнгэ аймаг дахь Политехникийн коллежийн 54 сурагчдыг үе тэнгийнхнийгээ сургах сурагч багшаар бэлтгэлээ. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөл, Хүүхдийн зөвлөл, Эрүүл мэндийн газар, Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын газар, Боловсрол, шинжлэх ухааны газар, "Хамтдаа" ТББ-ууд хамтран

		бодисын хор хөнөөлийн талаарх мэдлэг олгох, хэрэглээг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх болон осол, гэмтлээс сэргийлэх (ахуйн орчны осол гэмтэл, уналт, автотээврийн гэх мэт)-д анхаарч салбар дундын хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.				"Бэлгийн цогц боловсрол, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, хорт зуршлаас татгалзая" сэдвийн хүрээнд Сүхбаатар, Мандал сум, Түнхэл, Хэрх тосгоны ЕБС-ын сурагч, багш нарыг үе тэнгийн сургагч багш бэлтгэх сургалтад нийт 64 хүнийг бэлтгэн сертификаттай болгосон. Өсвөрийн сургагч багшаар бэлтгэгдсэн багш сурагчид өөрсдийн сургуулийн үе тэнгийн сурагчдадаа өсвөр насны хүүхдийн бэлгийн цогц боловсрол, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, зөв хооллолт, өсвөр үеийг цахим халдлага, хүчирхийлэл, ялгаварлан гадуурхах, дээрэлхэх, мансуурах, стресс менежментийн талаар нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулж нийт 1000 гаруй хүүхдүүдийг хамруулсан. Аймгийн хэмжээнд бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд өөрийн цахим хуудас, фейсбүүк хуудас, Сэлэнгэ Түмэн эрүүл мэндийн мэдээ мэдээлэл түгээгч хуудсаар сэтгэцийн эрүүл мэндийн чиглэлээр мэдээ мэдээлэл, сургалт сурталчилгаа, видео контент, инфографикийг иргэд, төрийн албан хаагч нарт цахимаар хүргэн ажиллаж байна. Сүхбаатар сумын иргэдийн

						төлөөлөгчдийн хурлын “Тайван - Сүхбаатар” дэд хөтөлбөрийн хүрээнд зохион байгуулах “Архигүй хамт олон” болзолт уралдааныг Сүхбаатар сумын төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуй нэгж байгууллагын бүх ажилтан, албан хаагч нарт 2023.11.09-ний өдрөөс 2024.01.26-ний хооронд зохион байгуулж байна. Тус болзолт уралдаан туг аялах хуваарийн дагуу төрийн байгууллага, боловсрол, соёл урлагийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуй нэгж байгууллагууд хамт олноороо ажлын 5 хоногийн хугацаанд архины зохисгүй хэрэглээ, сөрөг үр дагавар түүний эсрэг ажил арга хэмжээг зохион байгуулах, өөрийн цахим хуудсаар дамжуулан нийтэд мэдээлж, сурталчлах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх юм. Нэгдсэн эмнэлэг нь Хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд чиглэсэн оюун ухааны чадамж тодорхойлох 200 гаруй асуумж бүхий IQ оношилгооны сорилд 30 хүүхдийг хамруулсан. Мөн Японы хүүхдийг ивээх сангийн дэмжлэгтэйгээр “Монгол Танака Бине” сорил авагчаар сэтгэцийн эмч бэлтгэгдсэн ба цаашид гэр бүлийн дэмжлэг шаардлагатай

						хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд үнэлгээ хийгдэх юм. Аймгийн Цагдаагийн газар, Боловсролын газар хамтран "Аюулгүй байдлын төлөө үгээ хэлцгээе" аяныг Бүх шатны Эрүүл мэндийн байгууллагуудад өрнүүлэн ажиллаж байна. **Биелэлт 100%**
	3.10.9	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах дэд бүтцийг мэндийн байгууллагад бүрдүүлэн, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ болон тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой мэдээлэл авах эрхийг бүрдүүлж ажиллана.	Улсын төсөв	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Сэлэнгэ аймгийн эрүүл мэндийн салбарын 100 гаруй төр болон хувийн хэвшлийн эрүүл хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авах нөхцөлийг бүрдүүлж хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн амбулаториор үйлчлүүлэхэд налуу зам, тэргэнцэр, дуугүй хөтчийг хананд барьж явах бариулыг шинээр хийсэн. Хэвтэн эмчлүүлж байгаа иргэдэд толгой угаах цомог, хоол идэх цомог, 00 өрөө, дуут хонх зэргийг шинээр байгуулан, гэрээр эргэх иж бүрэн цомгийн бүрдэлтэй болсон байна. Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлэгчдийг, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлэх тусламжийг боловсронгуй болгох зорилгоор угтах, лавлах

						үйлчилгээний удирдамжийг боловсруулан хүргүүлсэн ба хэрэгжилтэнд хяналт тавин ажиллаж байна. Аймгийн эрүүл мэндийн газрын даргын баталсан эрүүл мэндийн байгууллагын ариун цэврийн байгууламжийг шинэчлэх, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулсан ариун цэврийн өрөөг бий болгох удирдамжийг бүх шатанд хүргүүлэн ажиллаж байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн тусламж үйлчилгээ авах нөхцөл 20% хүртэл нэмэгдсэн байна. Үр дүн: Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхөцлийг бүрдүүлэн ажилласнаар, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж нэмэгдсэн байна. **Биелэлт 100%**

	3.10.10	Эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаан эрүүл мэндийн байгууллагыг сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжгай болоход дэмжлэг үзүүлж, 1-2 сумын эрүүл мэндийн төвийн ариун цэврийн байгууламжийг стандартын дагуу шинэчлэн байгуулна.	Улсын төсөв	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Сэлэнгэ аймгийн Эрүүл мэндийн газар салбарын хэмжээнд “Нүхэн жорлонг халах аян” өрнүүлж, анхан болон лавлагаа шатны бүх эмнэлгүүд орчин үеийн шаардлага хангасан ариун цэврийн боловсон байгууламжтай болж чадсан. **Биелэлт 100%**

3.11. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар					
	3.11.1	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд “Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих шаардлага” МЫ8 7014:2023 стандартыг эрүүл мэндийн байгууллага бүрт хэвшүүлэх, сурталчлах арга хэмжээ хэрэгжүүлэн хэрэгжилтэд хяналттавьж ажиллана.			“Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих MNS 7014:2023 стандарт”-ын сургалтыг танилцуулах, сурталчлах, стандартын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор мэдлэг олгох сургалтыг Эрүүл мэндийн салбарын 17 сум 6 тосгоны чанарын багийн гишүүд болон аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн чанарын баг, тасгийн эрхлэгч, амбулаторийн эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн дунд зохион байгуулан хяналт тавьж тайланг хугацаанд нь авч стандартыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. **Биелэлт 100%**
	3.11.2	Алслагдсан бүс нутаг дахь хүн амын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангах зорилгоор Багийн эмч нарыг автомашинаар		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Аймгийн Засаг даргын 02 дугаар албан даалгаврын хүрээнд анхан шатны 15 сум, 6 тосгон, 3 өрхийн эрүүл мэндийн байгууллага алслагдсан малчин өрх болон түр оршин суугаа нийт 2221 иргэнд дотор, мэдрэл, хүүхэд, шүд, эхо, мэс засал гэсэн 6 төрлийн эмчийн үзлэг, элэгний B,C болон бусад түргэвчилсэн шинжилгээ болон явуулын эмийн сан зэрэг тусламж

		хханган, шатахууны зардлыг шийдвэрлэнэ.				үйлчилгээг үзүүлж ажилласан. **Биелэлт 100%**
	3.11.3	Бүх сумдад анхан шатны тусламж, үйлчилгээний мобайл технологийг нэвтрүүлнэ.	**Улсын төсөв**	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдаж чаддаггүй алслагдсан, хөдөлгөөнт ба эмзэг бүлгийн хүн амд анхан шатны тусламж үйлчилгээг мобайл технологийг ашиглан халдварт болон халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг оношилгоог хийх зорилгоор анх 2017 онд Эрүүл мэндийн яам, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас "Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээнд мобайл технологийг өргөжүүлэх нь" төслийн хүрээнд Зүүнбүрэн сум, Дулаанхан тосгоны эрүүл мэндийн төвд зөөврийн ЭКГ, ЭХО, таблет зэргийг өгч, тусламж үйлчилгээнд нэвтрүүлж эхэлсэн. 2021 онд тус төслийн хүрээнд өрх, тосгон, сумын 24 эрүүл мэндийн байгууллагад 296.586.720 төгрөгийн өртөг бүхий "Мобайл технологи" буюу хөдөлгөөнт эрүүл мэндийн технологийг нэвтрүүлж, хүлээлгэн өгсөн. Ингэснээр манай аймгийн бүх анхан шатны эрүүл мэндийн төвүүд нь мобайл технологийг нэвтрүүлэн, өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

						2022 онд А зэрэглэлийн эрүүл мэндийн төв болох Сайхан, Ерөө, Баянгол сумын эмнэлгүүд нь Эрүүл мэндийн яамны санхүүжилтээр спирометртэй болсон. 2023 онд сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвүүдэд спирометр болон дагалдах хэрэгслийн хамт олгосон. 2024 онд 15 сум, 6 тосгон,5 өрхийн эрүүл мэндийн төвд мобайл тусламж, үйлчилгээ нэвтэрсэн хэвийн ажиллаж байна. Аймгийн хэмжээнд явуулын үзлэг оношилгоог зөөврийн ЭХО аппарат болон зүрхний ЭКГ, явуулын дархлаажуулалт, элэгний В, С болон түргэвчилсэн оношлуур, уушигны үйл ажиллагааг хэмжигч спирометр зэрэг багажийн тусламжтай халдварт болон халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг оношилгоо, эм, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг аймгийн хэмжээнд нийт 72 өрх, 758 хүнд хүрч үйлчилсэн байна. **Биелэлт 100%**
	3.11.4	Өрхийн эрүүл мэндийн төвтэй байгуулах гүйцэтгэлийн гэрээгээр хүлээсэн үүргэ		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан	Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны 03 сарын 15-ний А/122 дугаар тушаалаар батлагдсан шинэчлэгдсэн журмын дагуу "Өрхийн эрүүл мэндийн төвтэй гэрээ байгуулах, хэрэгжилтийг дүгнэх, хяналт тавих, гэрээг сунгах,

		бүрэн биелүүлж, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд тогтмол хяналт тавьж ажиллана.			байна.	дуусгавар болгох" тушаалын 2024 оны хагас жилийн байдлаар аймгийн Засаг даргын баталсан ажлын хэсгийн гишүүд хяналт, үнэлгээг хийсэн. Үүнд: 1."Номтхан" ӨЭМТ 91% Хангалттай 2."Эмнэх" ӨЭМТ 91% Хангалттай 3."Ачит амирлуулаг" ӨЭМТ 89.5% Хангалттай 4."Хараа манал" ӨЭМТ 89.5% Хангалттай 5."Үйлст эмнэхүй" ӨЭМТ 88.5% Хангалттай Дундаж хувь 89.9% хяналт үнэлгээнд үндэслэн ажлын хэсгийн гаргасан зөвлөмжийг ӨЭМТ-д хүргүүлэн ажилласан. 2024 оны жилийн эцсийн байдлаарх үнэлгээг уг журмын дагуу 2025 оны 01 дүгээр сарын 05 ний өдрийн дотор хийж гүйцэтгэхээр бэлтгэл ханган ажиллаж байна. **Биелэлт 100%**
	3.11.5	Сумын эрүүл мэндийн төв, өрхийн эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх гэрийн эргэлт, хяналтын үзлэгийг өргөжүүлэн		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд 2024 оны 12 сарын байдлаар нийт үзлэг 574951 байгаагаас гэрийн эргэлт 6286 буюу 1,1% гэрийн идэвхтэй хяналт 59383 буюу 10,3% тус тус хийгдсэн байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад гэрийн эргэлт 0,2 хувиар буурсан, гэрийн идэвхтэй

		тусламж, үйлчилгээний хүлээгдэл, чирэгдлийг бууруулна.				хяналт 3,4 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. **Биелэлт 90%**
	3.11.6	Орон нутагт түр оршин суугч, явуулын иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг чирэгдэлгүй үзүүлнэ.		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Аймгийн Засаг даргын 02 дугаар албан даалгаврын хүрээнд анхан шатны 15 сум, 6 тосгон, 3 өрхийн эрүүл мэндийн байгууллага алслагдсан малчин өрх болон түр оршин суугаа нийт 2221 иргэнд дотор, мэдрэл, хүүхэд, шүд, эхо, мэс засал гэсэн 6 төрлийн эмчийн үзлэг, элэгний В,С болон бусад түргэвчилсэн шинжилгээ болон явуулын эмийн сан зэрэг тусламж үйлчилгээг үзүүлж ажилласан. Аймгийн хэмжээнд отор нүүдлээр явж байгаа 4 өрхийн 8 иргэд, өөрийн аймгийн сум дотроо отор нүүдлээр өвөлжиж байгаа иргэдийн судалгааг гаргаж, өвөлжилт хүндэрсэн болон яаралтай үед бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд тусламж үйлчилгээг үзүүлэх бэлэн байдлаа ханган ажиллаж байна. **Биелэлт 100%**
	3.11.7	Засгийн газрын Тусгай сангийн тухай хуулийн		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний	1.Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад шүдний кабинетыг үе шаттайгаар нээн ажиллуулж байгаа ба Алтанбулаг, Баянгол,

		19.3.4 дэх заалтын дагуу эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэх чиглэлээр орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагад шинээр нэвтрүүлэх технологийн төсөл, саналыг боловсруулж Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.		бүрдүүлэх	чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Цагааннуур, Шаамар, Ерөө сум, Хэрх, Түнхэл тосгоны эрүүл мэндийн төвүүдэд шүдний кабинетыг байгуулсан байна.. 2.Эх барих, эмэгтэйчүүдийн хувийн хэвшлийн Энх эмнэлэг нь умай хүзүүний хорт хавдрыг хиймэл оюун ухаан ашиглан эрт үед илрүүлэг үзлэг оношилгоог нэвтрүүлсэн. 3. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн молекул биологийн лабораторид эмэгтэйчүүдийн PCR буюу полимеразын гинжин урвалын шинжилгээг нэвтрүүлж шээс бэлгийн замын халдварыг илрүүлж эхэлсэн. 4. Нэгдсэн үндэсний байгууллагын хүүхдийн сангийн дэмжлэгээр Алтанбулаг сумын эрүүл мэндийн төвд нарны зайн цахилгааны нөөц үүсгэвэр суурилуулсан. 5. Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт 2024 оны 11–р сарын 18-ны өдрөөс хими эмчилгээний 2 ортой тасгийг 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулж, хими эмчилгээнд 1 иргэнийг эхний тунд амжилттай хамруулсан байна. 6. Аймгийн хэмжээнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, шинэ технологи инноваци нэвтрүүлэх зорилгоор сүрьеэ

						өвчнийг эрт илрүүлэх үзлэг оношилгоонд хиймэл оюун ухаан суурилсан зөөврийн дижитал рентген аппаратыг ашиглан нийт 4000 гаруй иргэн хамруулсан, мөн эх барих, эмэгтэйчүүдийн зөвлөгөө өгөх кабинетад хиймэл оюун ухаанд суурилсан умайн хүзүүний хорт хавдрын оношилгоог нэвтрүүлж нийт 365 эмэгтэйчүүдийг оношилгоо, шинжилгээнд хамруулсан байна. 7. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, төвлөрлийг сааруулах зорилгоор ходоодны дурангаар цус алдалт тогтоох түлэх, тариа хийх, хавчуур тавих, эдийн шинжилгээ авах, зүрхний ЭХО, эмэгтэйчүүдийн 3D ЭХО, урологийн дурангийн мэс засал, бүлэн хайлуулах эмчилгээ, молекул биологийн шинжилгээнд элэгний B, C вирус оношлох, тоолох, эмэгтэйчүүдийн 4 дурангийн мэс засал зэргийг нэвтрүүлэн ажиллаж байна **Биелэлт 100%**
	3.11.8	Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хамралтыг нэмэгдүүлэн жирэмсэн		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж	Сэлэнгэ аймагт 2024 оны 11 сарын байдлаар шинээр 1355 жирэмсэн хяналтанд орсны 93,6 хувийг жирэмсний эхний 3 сарын дотор хяналтанд авсан. Нийт жирэмсний хяналтанд орсон

		үеийн гурвалсан халдвар (ХДХВ, тэмбүү, гепатитын В, С, вирус)-ын илрүүлэг шинжилгээний хамрагдалт, тэмбүүтэй жирэмсэн эмэгтэйн эмчилгээ, эмчилгээний дараах хяналт, бэлгийн хавьтагчийн илрүүлэлт, оношилгоо, эмчилгээний байдалд байнга хяналт тавьж төрөлхийн тэмбүүгийн тохиолдол гаргахгүй ажиллана.			сайжирсан байна.	эмэгтэйчүүдийг 93,6 хувь цусны шинжилгээнд, 100% тэмбүү, 100% ДОХ, 76.2%-ийг трихомониз, 73.0%-ийг заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд тус тус хамруулсан байна. Үүнээс анхан болон давтан шинжилгээгээр цус багадалттай 13 жирэмсэн, заг хүйтэн 3, трихомониазтай 22, тэмбүүтэй 7 жирэмсэн, хавьтагч нартай нь илрүүлж эмчилснээр төрөлхийн тэмбүүгийн тохиолдол бүртгэгдээгүй. Мөн элэгний В вирус – 9, элэгний С вирус – 5 илэрсэнг тухайн бүрт эмчилгээ хяналтад авч ажиллаж байна. **Биелэлт 100%**
	3.11.9	Эх, нялхас, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, ялангуяа сэргийлж		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар	Улсын хэмжээнд 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар эхийн эндэгдлийн 11 тохиолдол бүртгэгдэж, 100.000 амьд төрөлтөд 20.7 ногдож байгаа ба манай аймаг

		болох эндэгдлийгтуушгай бууруулах чиглэлээр тэгш, хүртээмжтэй, чанартай тусламж, үйлчилгээг орон нутгийн түвшинд зохион байгуулж, эх, хүүхдийн эндэгдэлд судалгаа хийж, хариу арга хэмжээ хэрэгжүүлэн үр дүнг тооцон ажиллана.			хүртээмж сайжирсан байна.	2024 онд эхийн эндэгдлийн 1 тохиолдол бүртгэгдсэн. Эхийн эндэгдэл дахин гарахаас сэргийлж Нэгдсэн Үндэсний байгууллагын хүн амын сангийн дэмжлэгээр Эрүүл мэндийн яам, Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвөөс хамтран зохион байгуулсан “Сэргийлэх боломжтой эхийн эндэгдлийг таслан зогсоох нь” сэдэвт 3 хоногийн сургалтад аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн холбогдох эмч, мэргэжилтэнг хамруулсан бөгөөд мөн “Эх барихын үжил, үжлийн шок, цус алдалт, цус алдалтын шокийн үеийн эмчилгээ” сэдэвт сургалтад бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагын эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмч, эх баригч, сувилагч нарын нийт 60 хүнд хоёр өдрийн онолын сургалтыг зохион байгуулсан. Анхан шатны бүх эрүүл мэндийн байгууллагад цахимаар “Жирэмсэн үеийн манас таталт, манас таталтын урьдал” сэдвээр аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгтэй хамтран мэдээлэл өгч ажилласан. 0-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 2024 оны 11 сарын байдлаар 1000 амьд төрөлтөд 12.8 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс

						3.7 промиллоор буурсан үзүүлэлттэй байна. Тус эндэгдлүүдээс эмнэлэгт эндсэн 4 хүүхдийн тохиолдлыг магадлан хэлэлцэх хурлыг Мандал, Цагааннуур бүсийн анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын 47 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг хамруулж, эндэгдэлд судалгаа хийж, бууруулах чиглэлээр ажлыг зохион байгуулан ажилласан. Хүүхдийн эрэмбэлэн ангилалт, яаралтай тусламжийн сургалтыг бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагын нийт 58 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг хамруулан зохион байгуулсан. Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн төвийн Тандалт судалгааны албаны багаас 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, эхийн ноцтой хүндрэл, эндэгдэл, төрөлхийн гаж хөгжил зэрэгт 2023-2024 оны тохиолдлуудад дэмжлэгт хяналт үнэлгээг хамтран зохион байгуулсан. **Биелэлт 100%**
	3.11.10	Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд 9 сар, 18 сар, 36 сартай хүүхдийн		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар	Эрүүл мэнд, Боловсрол, Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайд нарын хамтран тушаалын хэрэгжилтийг ханган зорилгоор 9, 18, 36 сартай хүүхдийн эрүүл мэнд хөгжлийн цогц

		эрүүл мэнд, хөгжлийн цогц үзлэг тогтмол зохион байгуулж, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сэргээн засах, хөдөлгөөн засах тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлж энэ чиглэлийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа эрүүл мэндийн байгууллагыг дэмжиж ажиллана			хүртээмж сайжирсан байна.	үзлэгийг үе шаттайгаар зохион байгуулж эрт илрүүлэг үзлэгийн хувийг нэмэгдүүлсэн. 2024 оны 11 сарын байдлаар тус үзлэгт нийт 506 хүүхэд хамрагдаж 182 хөгжлийн хоцрогдолтой хүүхдүүдийг илрүүлэн лавлагаа шатлалын эмнэлэгт онош тодруулахаар илгээгээд байна. **Биелэлт 100%**
	3.11.11	Жирэмсэн эмэгтэйн амь насанд ноцтой хүндрэл гарч зайлшгүй тээвэрлэх шаардлага үүссэн тохиолдолд онгоц болон бусад				Жирэмсэн эмэгтэйн амь насанд ноцтой хүндрэл гарч зайлшгүй шалтгаанаар дараагийн шатлалд шилжүүлэхээр болсон хүндрэл одоогоор бүртгэгдээгүй байна. Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны 06 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/292 дугаартай "Журам шинэчлэн батлах тухай" тушаал гарч, Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны А/318

		тээврийн хэрэгслийн зардлыг Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс гарган дэмжлэг үзүүлнэ.				дугаар тушаал хүчингүй болсон. Уг шинэ тушаалын дагуу бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагад албан тоотоор хүргэн, жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үед үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний журмыг мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна.
	3.11.12	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлэгдсэн томоохон тоног төхөөрөмжүүд болох Компьютерт томографын аппарат, Ангиографын аппарат, Хүчилтөрөгчийн бэсрэг үйлдвэр зэргийн засвар үйлчилгээ, сэлбэг хэрэгсэлд шаардлагатай төсвийг шийдвэрлэж, ашиглалт, аюулгүй		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлэгдсэн томоохон тоног төхөөрөмжүүд болох Компьютерт томографын аппарат, Хүчилтөрөгчийн бэсрэг үйлдвэр зэргийн засвар үйлчилгээ, сэлбэг хэрэгсэлд шаардлагатай төсвийг улсын төсөвт суулгасан. Мөн “Биомед трейд” ХХК эмнэлгийн тоног төхөөрөмж ханган нийлүүлэх байгууллагатай хамтын ажиллагааны гэрээний байгуулсны үндсэн дээр нэгдсэн эмнэлгүүдийн тоног төхөөрөмжийн мэргэжилтэнг өөрсдийн зардлаар ажлын байрны дадлагажуулах сургалтад хамруулсан. **Биелэлт 100%**

		ажиллагаанд байнгын хяналт тавьж, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх чиглэлээр дэмжлэг үзүүлж ажиллана.				
	3.11.13	"Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахтухай хууль"-ийн 36.1.2-т заасны дагуу Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх тусламж, үйлчилгээнд хэрэглэх эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тооцоо, судалгааг гарган Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт,				Эрүүл мэндийн салбарт 2024 онд хэрэглэгдэх эм эмнэлгийн хэрэгслийн тендерийг Эрүүл мэндийн газрын даргын А/06 тушаалаар тендерийн хороо байгуулагдан Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа жил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу СЭАЭМГ/2024010001 дугаартай тендер зарлагдан 12 эм ханган нийлүүлэх байгууллага санал ирүүлж 10 байгууллагатай гэрээ байгуулан эм эмнэлгийн хэрэгслийг ханган ажиллаж байна. Бүх эрүүл мэндийн байгууллагаас эм, эмнэлгийн хэрэгслийн судалгаа, захиалгыг авч нийт 7 удаагийн 41 багц 366,8 сая төгрөгийн нээлттэй тендерийг зарлаж 15 эм ханган нийлүүлэх байгууллагатай гэрээ байгуулж эмийн хангалт 95% Эрүүл мэндийн сайдын тушаалын дагуу эрүүл мэндийн байгууллагууд

		зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад тогтоосон хугацаанд хүргүүлнэ.				3 сарын нөөцийг бүрдүүлсэн. **Биелэлт 100%**
	3.11.14	**Иргэдийн дунд сайн дурын авлагагүй донорын эгнээг өргөжүүлж аюулгүй цус, цусан бүтээгдэхүүний бэлдмэлийн хангамжийг нэмэгдүүлнэ.**		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Иргэний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Аймгийн хэмжээнд 2024 онд 1022 донортой ба цусаа бэлэглэсэн 450 донороос 8 нэр төрлийн 440 нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн, шинээр 137 донорыг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна. Мөн авлагагүй донорын эгнээг нэмэгдүүлэх зорилгоор "Цусны донор тандаа баярлалаа" өдөрлөг сургалтыг Алтанбулаг, Зүүнбүрэн сум, Дулаанхаан тосгоны нийт 184 иргэнд зохион байгуулсан ба 82 хүнд цусны бүлэг, ВС-ын шинжилгээг-90, сахар-59, 60 сайн дурын-60, 50 нэгжийг цусны нөөцөд хадгалсан. Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг цусны салбар төвтэй хамтран 2024 оны 06 сарын 14 "Цусны донор" дэлхийн өдөрлөгийг АЗДТГ-ын хурлын их танхимд зохион 100 гаруй танхимаар хамруулж Хүндэт донор-2, Донор хамт олон-6, шагнаж, улаан загалмайн

						шагналаар шагнаж, 13 хүндэт донорыг сувилалд хамруулан нийгмийн баталгааг хангаж ажиллаа. **Биелэлт 100%**
	3.11.15	Харьяа нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, өмчийн харьяаллыг өөрчлөх, төрийн өмчит байгууллага шинээр байгуулах, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх тохиолдолд Захиалагч талтай харилцан зөвшилцсөний үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.				Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллага шинээр байгуулагдаагүй
3.12. Эрүүл мэндийн мэдээлэл технологи, цахим шилжилтийн чиглэлээр:						
	3.12.1	Эрүүл мэндийн байгууллагад мэдээлэл,				“Цахим эрүүл мэнд” төслийн хүрээнд аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт амбулаторийн цахим бүртгэл,

		технологийн техникхангамж, сүлжээ, програм хангамжийн дэд бүтцийг өргөжүүлэн бүх эрүүл мэндийн байгууллагыг өндөр хурдны интернет сүлжээнд холбоно.				үзлэгийн кабинетууд болон тасгууд, лаборатори хоорондоо цахимаар холбогдон оношилгоо, үзлэгийн дугаар авах, шинжилгээнд илгээх, хариу авах, яаралтай тусламжийг эрэмбэлэн цаг алдалгүй оношилгоо шинжилгээнд илгээх, хариуг хүргэх ажлууд шуурхай болгохын тул 10ш иж бүрэн суурин компьютер хүлээлгэн өгсөн. Сайдтай байгуулсан гэрээний XVIII63635 заалтад заагдсан тоног төхөөрөмжийн санхүүжилтээр Мандал суман дахь хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт 99,2 сая төгрөгийн 28 ширхэг суурин болон зөөврийн компьютерээр хангагдсан. **Биелэлт 100%**
	3.12.2	Анхан болон лавлагаа шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагуудад алсын зайн анагаах ухаан (телемедицин) ашиглах боломжийг бүрдүүлэн техник тоног төхөөрөмжөөр хангана.				Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг болон Мандал сумын нэгдсэн эмнэлгүүд 2024 оны эхний 5 сарын байдлаар 10 удаагийн эмчилгээ, үйлчилгээний зөвлөгөө авч ажилласан байна. Мөн алсын зайн буюу телемедицины сургалтад давхардсан тоогоор 2800 гаруй эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг хамруулсан. **Биелэлт 100%**

	3.12.3	Кибер аюулгүй байдлын тухай хуулийн 19.1.3 дахь заалтад Эрүүл мэндийн байгууллага нь онц чухал мэдээллийн дэд бүтэцтэй байгууллага гэж заасан тул эрүүл мэндийн мэдээллийн аюулгүй байдал, мэдээллийн системийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг явуулахад шаардлагатай сервер, тоног төхөөрөмжөөр хангаж байнгын хяналт тавьж ажиллана.				Эрүүл мэндийн мэдээллийн аюулгүй байдал, мэдээллийн системийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг явуулахад шаардлагатай сервер, тоног төхөөрөмжөөр хангахаар судлан ажиллаж байна. **Биелэлт 30%**
	3.12.4	Кибер аюулгүй байдлын эрсдэлийн үнэлгээг өөрийн харьяа эрүүл мэндийн				Кибер аюулгүй байдлын эрсдэлийн үнэлгээ хийгдээгүй байгаа ба үнэлгээг хийлгэхээр төлөвлөж байна. **Биелэлт 0%**

		байгууллагуудад үе шаттай хийлгэн гарсан дүгнэлт, зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.				
3.13. Хүний нөөцийн чиглэлээр:						
	3.13.1	Эрүүл мэндийн ажилтаны нийгмийн баталгааг сайжируулан, орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажиллах чиглэлээр орон сууц, гэрээр хангах, малжуулах арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.	**Улсын төсөв**			Түрээсийн орон сууц болон шинээр эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд зориулсан орон сууц ашиглалтанд ороогүй байна. Сүхбаатар суманд дахин төлөвлөлтөөр баригдаж буй 336 айлын хотхонд холбогдох хүмүүст эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр байраар хангах хүсэлтийг хүргүүлсэн болно. Мөн Хушаат суманд эмч эмнэлгийн мэргэжилтний нийгмийн баталгааг хангах тогтвор суурьшилтай ажиллуулах ажлын хүрээнд ажилчдын 2 хүний хувийн сууцыг сум орон нутгийн дэмжлэгтэйгээр барьж ашиглалтад оруулсан байна **Биелэлт 100%**
	3.13.2	Эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтануудыг ажиллангаа суралцан мэргэжил дээшлүүлэх, үндсэн болон	**Улсын төсөв**	Аймгийн хэмжээнд дээрх арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулах төлөвлөгөө		Хүний нөөцийг чадавхжуулах, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах зорилгоор эрүүл мэндийн ажилтныг гадаад сургалтад хамруулахаар төлөвлөсний дагуу Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, Эрүүл мэндийн яамнаас зохион байгуулсан

		төрөлжөн мэргэшил эзэмших, мэдлэг, ур чадварыг тасралтгүй хөгжүүлэхэд чиглэсэн гадаад, дотоод сургалтад хамруулах болон эрүүл мэндийн удирдах ажилтануудыг үе шаттайгаар бэлтгэн ур чадварыг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.		боловсруулж 40 хүртэл хувийг зохион байгуулсан байна.		сургалтад 2 их эмчийг Солонгос улс руу, 2 бага эмч, 2 сувилагч хуваарийн дагуу БНХАУ-ын Өвөр Монгол руу, Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн 32 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэн Эрээн хот руу туршлага судлах уулзалт сургалтад, Сингапур улсад зохион байгуулагдаж буй Дэлхийн өрхийн эмч нарын Ази номхон далайн бүсийн 26-р их хуралд 5 их эмч нийт 53 эмнэлгийн мэргэжилтэн гадаад сургалтад хамруулсан байна. Салбарын хэмжээнд ажлын байрны сургалтад хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо – 230 Зайн буюу телемедицины сургалтад давхардсан тоогоор 2800 гаруй хамрагдаад байна. Иргэдэд чиглэсэн эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалтад- 4800 гаруй иргэдийг хамруулаад байна. Танхимын сургалтад давхардсан тоогоор 2600 гаруй эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдаад байна. **Биелэлт 100%**
3.14 Бусад үйл ажиллагааны чиглэлээр						
	3.14.1	Харьяа нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагд зайлшгүй шаардлагатай	**Улсын болон орон нутгийн төсөв**	Салбар дундын хамтын ажиллагааг хангах	Салбар дундын хамтын ажиллагаа сайжирсан байна.	- Эрүүл мэндийн яамнаас улсын төсвийн хөрөнгөөр Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, Хүдэр, Орхон, Шаамар сум, Номгон тосгодод түргэн тусламжийн автомашин.

		(түргэн тусламжийн автомашин, тоног төхөөрөмж, барилга, засвар үйлчилгээний зардал)бусад дэмжлэгийг (багийн эмчийн унааны шатахууны зардал)Засаг даргын нөөц сан, Орон нутгийн төсөв хөрөнгө, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас шийдвэрлэсэн арга хэмжээ авч ажиллана.				- Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар Цагааннуур суманд түргэн тусламжийн автомашин олгосон. - Сэлэнгэ аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 142 дугаар тогтоолоор эмнэлгийн тоног төхөөрөмж худалдан авахаар 5 төсөл арга хэмжээний 512сая төгрөгийг төсөвлөснөөс 3 төсөл арга хэмжээнд Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах хуулийн дагуу орон нутгийн худалдан авах ажиллагааны газарт тендер зарлагдан хэрэгжсэн. **Биелэлт 100%**
	3.14.2	Төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус, урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтын дүнг Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн харъялах нутаг дэвсгэрт эрүүл мэндийн чиглэлээр илэрч буй зөрчлийг арилгуулах, үүсэж болзошгүй		ЭМС-ын А/30 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	ЭМС-ын А/30 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангаж, эрт илрүүлгийг нэмэгдүүлсэн байна.	2023 онд эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналтын чиглэлээр нийт 22 удирдамжийн хүрээнд төлөвлөгөөт 60 объект, урьдчилан сэргийлэх 408 объект, төлөвлөгөөт бус 23 объект нийт 491 иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг хамруулж хяналт шалгалтын явцад 2465 зөрчлийг илрүүлж үүнээс 599 буюу 24.3%-ийг газар дээр нь арилгуулан, 1866 заалт бүхий 75 албан шаардлагыг хугацаатай хүргүүлж биелэлтийг тооцоход биелэлт 43.8 хувьтай хууль сахин

		эрсдэлээс сэргийлэх эрсдлийг бууруулах чиглэлээр арга хэмжээ авч ажиллана				мөрдөлт хангалтгүй байсан. Хяналт шалгалтын тоон мэдээг үндэслэн аймгийн Засаг даргад 2024 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдөр танилцуулж аймгийн хэлтэс, агентлагийн удирдлагуудын зөвлөгөөнд 2024 оны 03 дугаар сарын 04-ний өдөр анхаарах асуудлын хүрээнд мэдээллийг өгч ажилласан. Ундны усны чанар, аюулгүй байдлыг хангуулах, хөрсний бохирдлыг бууруулах, хуулийн хэрэгжилтийг сайжруулах тухай аймгийн Засаг даргын 3 албан даалгаврын төслийг, төрийн байгууллагын уялдаа холбоог сайжруулах, хуулийн хэрэгжилтийг сайжруулах чиглэлээр эрүүл мэндийн хяналтын 5 чиглэлээр танхимын сургалт зохион байгуулах төсөв болон хөтөлбөрийн төслийг тус тус хүргүүлж 2024 оны 04 дүгээр сарын 24-ний өдрийн А/192 дугаар захирамжаар сургалт, төсвийг батлуулсан. **Биелэлт 100%**
	3.14.3	Эрүүл мэндийн байгууллагын тасралтгүй эх үүсвэрээр хангах, цахилгаан эрчим хүчний доголдлоос эмнэлгийн тоног	Нийт зарцуулсан хөрөнгө 20 гаруй сая төгрөг	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний тасралтгүй бэлэн байдал хангах	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний бэлэн байдал тасралтгүй хангалт сайжирна.	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, мандал сумын нэгдсэн эмнэлэг, анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудын улсын төсвийн болон Олон улсын байгууллагын хөрөнгөөр цахилгааны эх үүсгүүрээр 100% хангагдсан.

		төхөөрамж гэмтэх, цахилгааны богино холбоо үүсэх эрсдэлээс сэргийлж дотоод хяналтыг тогтмолжуулж, цахилгааны нөөц эх үүсвэрийн бэлэн байдлыг хангаж ажиллана				**Биелэлт 100%**
	3.14.4	Эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжиж байгаа гадаадын зээл, тусламж, олон улсын байгууллагатай төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд хатран ажиллаж дэмжлэг туслалцаа үзүүлнэ	**Улсын төсөв 30,000,000 төгрөг**	Салбар дундын хамтын ажиллагааг хангах	Салбар дундын хамтын ажиллагаа сайжирсан байна.	Нэгдсэн үндэсний байгууллагын Хүүхдийн сангаас санхүүжүүлэн Нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн дэргэдэх сургалтыг төвийн засварын ажилд 30сая төгрөгийн санхүүжилтийг авч засварыг хийж ажилласан. **Биелэлт 100%**
	3.14.5	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжируулахад иргэн, төрийн бус байгууллагын оролцоог	**Японы хүүхдийг ивээх сан 80,000,000 төгрөг**	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирсан байна.	Япон улсын засгийн газрын санхүүжилтээр Японы хүүхдийг ивээх сантай хамтарч Тэгш хүртээмжтэй цогц үйлчилгээгээр бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих нь төслийг 2024 оны 05 сараас аймагт хэрэгжиж байна. Төслийн хүрээнд Эмнэх өрхийн эрүүл мэндийн төв, 6-р цэцэрлэг

		нэмэгдүүлж Нийгмийн эгэх хариуцлагын сайн туршлагыг нэвтэрүүлэн ажиллана.				зэрэг зорилтот газруудыг сонгон 80 гаруй сая төгрөгийн тусгай хэрэгцээт иргэдэд зориулсан тоног төхөөрөмж, налуу шат, засвар үйлчилгээ хийгдсэн. Төслийн хүрээнд зорилтот цэцэрлэг, эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, багш, мэргэжилтнүүдэд хөгжлийн бэршээлтэй иргэдтэй хэрхэн харьцах, хөдөлгөөн засал, сэргээн заслын сургалт, хийгдэж байна. Мөн түүнчлэн 2024 онд Аймгийн Засаг даргын А/178 дугар захирамжаар Бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих орон тооны бус зөвлөл зохион байгуулагдсан. Энд Аймгийн орлогч дарга, боловсрол, эрүүл мэнд, гэр бүл, нийгмийн халамж үйлчилгээний газар, нарийн бичиг гэсэн бүрэлдэхүүнтэй ажиллана. Цаашид бага насны хүүхдийн хөгжил, хамгааллын чиглэлээр өргөн хүрээний ажил зохион байгуулах төлөвлөгөөтэй байна. **Биелэлт 100%**

Тайлан нэгтгэсэн У.Ууган-Эрдэнэ/УТСХДарга/
Хянасан Ж.ОД /ЭМГ-ын дарга /

Монгол Улсын Эрүүл мэндийн сайд, Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын хооронд байгуулсан гэрээний хавсралт №1

Сэлэнгэ аймгийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлт

д/д	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь үзүүлэлт 2023 он	2024 оны хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин
1	Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлэгт хамрагдсан 18 ба түүнээс дээш насны хүн амын эзлэх хувь	70,9	71,9	71,5
2	Чихрийн шижин хэв шинж-2 өвчний эрт илрүүлэгт хамрагдсан 40 ба түүнээс дээш насны хүн амын эзлэх хувь	87,4	88,4	71
3	Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан 30 ба түүнээс дээш насны эмэгтэйчүүдийн тоо	3212	3312	2419
4	Умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэгт хамрагдсан 30 ба түүнээс дээш насны эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	40,1	41,1	47,2
5	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	32,2	70	30,9
6	В вируст хепатитын эсрэг сэргийлэх тарилгын 24 цагийн хамралтын хувь	99,3	99,4	99,5
7	Тавт, сахуу, хөхүүл ханиад, татран, В хепатит сэргийлэх тарилгын хамралтын хувь-3-р тун	100	100	99,3
8	Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг сэргийлэх тарилгын хамралтын хувь-2-р тун	100	100	99,5
9	Эхийн эндэгдлийн түвшин /100,000 амьд төрөлт тутамд/	0,0	0	90,7
10	Нялхсын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/	13	12	7,3
11	Нярайн эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/	7,7	6,7	4,5
12	Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин /1,000 амьд төрөлт тутамд/	16,8	15,8	11,8
13	Амьгүй төрөлтийн түвшин /1,000 төрөлт тутамд/	4,6	3,6	3,6
14	Жирэмсний эхний 3 сард хяналтад орсон эхийн эзлэх хувь	89,9	90,9	89,6
15	Өсвөр насны 1000 эмэгтэйд ногдох төрөлтийн түвшин	4,8	3,8	5,7
16	Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин /10,000 хүн амд/	8,2	7,2	8,8
17	Вирүст гепатитын өвчлөлийн түвшин /10,000 хүн амд/	0.0	0	0
18	Зүрх судасны өвчлөлөөс шалтгаалсан нас баралтын түвшин /10,00 хүн амд/	18,7	17,7	19,5
19	Хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралтын түвшин /10,000 хүн амд/	10,7	9,7	14,4
20	Амиа хорлож нас барсан тохиолдлын түвшин /10,000 хүн амд/	1.8	1,4	1,9

21	Санамсаргүй хордох, хорт бодист өртсөнөөс шалтгаалсан нас баралтын түвшин /10,000 хүн амд/	1.5	1,1	2,4
22	0-5 хүртэлх насны хүүхдийн түлэгдэлтийн түвшин /10,000 хүүхдэд T20-T32/	40,9	36,8	51,7
23	Хүүхдийн зам тээврийн ослын шалгаант нас баралтын түвшин /10,000 хүүхдэд, V00-V99/	0.6	0,4	1,2

Тайлбар:

1. Нас баралт, өвчлөлийн түвшинг 2020 оны дундаж хүн амын тоогоор тооцоолсон.
2. Хөх, умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлгийн хамралтын хувийг урьдчилсан байдлаар тооцоолсон.
3. Дархлаажуулалтын хамралтын хувийг урьдчилсан байдлаар тооцоолсон.

Хавсралт 3. **Улсын төсвийн хөрөнгөөр Эрүүл мэндийн сайдын багцад 2024 онд хэрэгжиж буй хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ**

Хуулийн дугаар	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Эхлэх	Дуусах	Батлагдсан төсөв /сая төгрөг/	Санхүүжих дүн /сая төгрөг/	Тайлбар
XVIII.1.13	Эрүүл мэндийн төвийн барилгын өртгөтгөл, их засвар, 5 ор / Сэлэнгэ Жавхлант сум/	2020	2024	608,5	328,5	Жавхлант сумын Эрүүл мэндийн төвийн 5 ортой эмнэлгийн өргөтгөлийг улсын төсвийн санхүүжилтээр 608,500,000 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалтаар барьж, улсын комисс хүлээн авч бүрэн ашиглалтад оруулсан.
XVIII.1.60	Эрүүл мэндийн төвийн барилга /Сэлэнгэ, Ерөө сум/	2024	2025	1669	849,5	Эрүүл мэндийн яамны улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Эрүүл мэндийн яамнаас тендерийг зарлан Нано констракшин ХХК шалгарч, эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилгын гүйцэтгэл 2024 онд 70%-тай.
XVIII.2.2	Нэгдсэн эмнэлгийн барилга, дотор сантехникийн засвар /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум/	2022	2023	2597,0	1.247,0	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн дотрын тасаг, мэдрэлийн тасаг, хүүхдийн тасаг, уламжлалтын тасгийн их засварын ажил 965,400,000 төгрөгөөр хийгдэж, ажлын явц 100 хувьтай байна.
XVIII63635	Эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Сэлэнгэ/	2024	2024	2000	2000	Эрүүл мэндийн яамны улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Мандал сумын нэгдсэн эмнэлэгт суурин компьютер -15, зөөврийн компьютер /нөүтбүүк/- 9 ширхэг, Зөөврийн жижиг компьютер Microsoft surface /windows tablet/- 3 ширхэг нийт 16,9 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалт, Эрүүл мэндийн яамны хөрөнгө оруулалтаар Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг 10 суурин компьютер 24,6 сая төгрөг, **унтуулгын аппарат 54,250,000 сая төгрөг**, нярайн сэхээн амьдруулах ширээ 8,800,000 саян төгрөг, нярайн амьсгалын аппарат 20,424,000 сая төгрөг, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэвлийн хөндийн дурангийн мэс заслын иж бүрдэл 372,000,000 төгрөг, өвчтөн зөөвөрлөх ор, шүдний кресло 16,000,000 төгрөг, мэс заслын 3 багц багаж 17,389,000 төгрөг, эмнэлгийн зориулалтай том оврын угаалгын машин, умайн хүзүүний хавдрын эрт илрүүлэг “Cerviray AI” технологийн тоног төхөөрөмж 28,191,000 сая төгрөг, эмгэг судлалын багаж 5,100,000 сая төгрөг, Сайхан сумын эрүүл мэндийн төвд суурин компьютер-1, Глобал сангийн хөрөнгө оруулалтаар PSR-

						турунат шинжилгээний төхөөрөмж 47,500,000 сая орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар зөөврийн эхо а 18,700,000 сая төгрөгний багаж тоног төхөөре хангагдсан байна.
Бусад төсөл хөтөлбөр	Сумын эрүүл мэндийн төвд Дэлхийн банкны төслөөр нийлүүлэх туулах чадвар сайтай автомашин	2024	2024			2024 онд эрүүл мэндийн яамнаас аймгийн н эмнэлэг, Мандал суман дахь Хөдөөгийн н эмнэлэг, Алтанбулаг сумын эрүүл мэндийн Шаамар сумын эрүүл мэндийн төв,Орхон эрүүл мэндийн төв, Хүдэр сумын эрүүл мэндий Цагааннуур сумын эрүүл мэндийн төв, Дулаа тосгоны эрүүл мэндийн төв, Түнхэл тосгоны мэндийн төв, Номгон тосгоны эрүүл мэндийн Бугант тосгоны эрүүл мэндийн төв, аймгийн хө оруулалтаар Баянгол сумын эрүүл мэндийн төв 12 ширхэг түргэн тусламжийн автомаш хангагдаж авто баз шинэчлэл хийгдсэн байна.

Тайлан нэгтгэсэн У.Ууган-Эрдэнэ/УТСХДарга/

Тайлан хянасан Ж.Од /ЭМГ-ын дарга/